

Om risk, osäkerhet och geoekonomisk fragmentering

Handelsbanken, Stockholm
16 maj 2025

Erik Thedéen
Riksbankschef

Penningpolitik maj 2025

- Styrräntan **oförändrad** på 2,25 procent
- Penningpolitiken bedöms vara **väl avvägd**
- Något mer troligt att inflationen blir lägre än att den blir högre än i marsprognosen
- Krävs **mer information** för att få en tydligare bild av utsikterna

Kraftigt ökad osäkerhet sedan förra räntemötet

- Tvära kast i amerikansk handelspolitik, geopolitisk osäkerhet
- Stora rörelser på aktie- och räntemarknaderna
- Tydlig försvagning av dollarn

Trade Policy Uncertainty Index.

Källa: Economic Policy Uncertainty.

Skillnaden mellan risk och osäkerhet

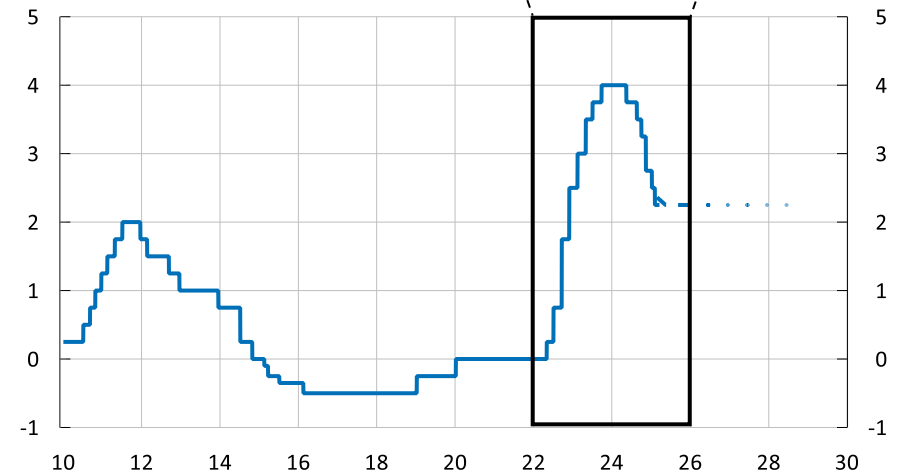
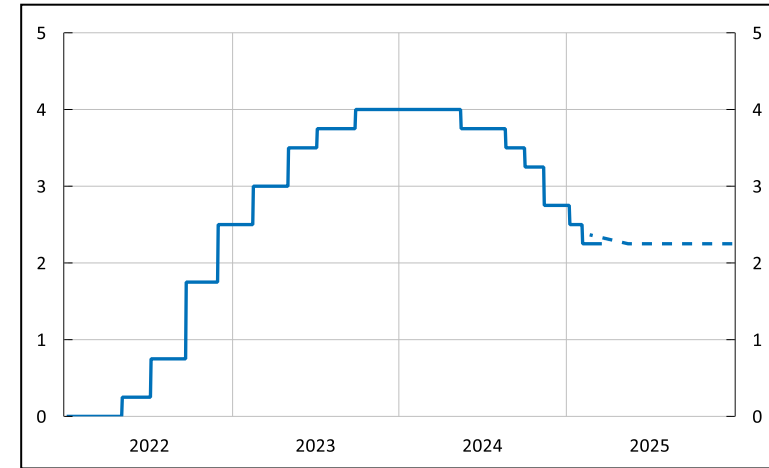
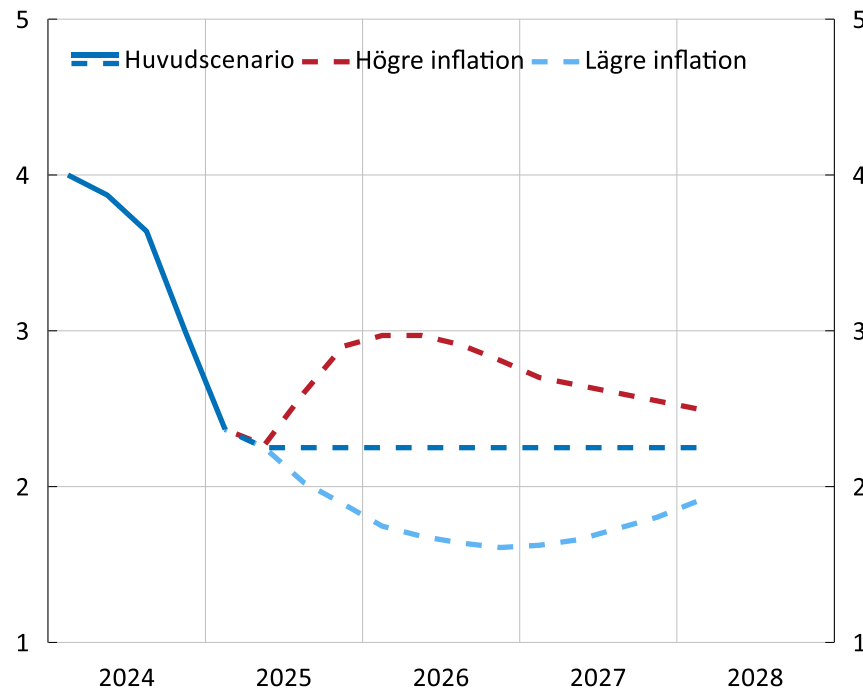

Olika sätt att beakta osäkerhet

- Agera försiktigt, kraftfullt eller bortse helt från osäkerhet
- Beror på ekonomiska och finansiella förutsättningar i Sverige och globalt
- Det nuvarande ekonomiska läget talar för *försiktighetsprincipen*

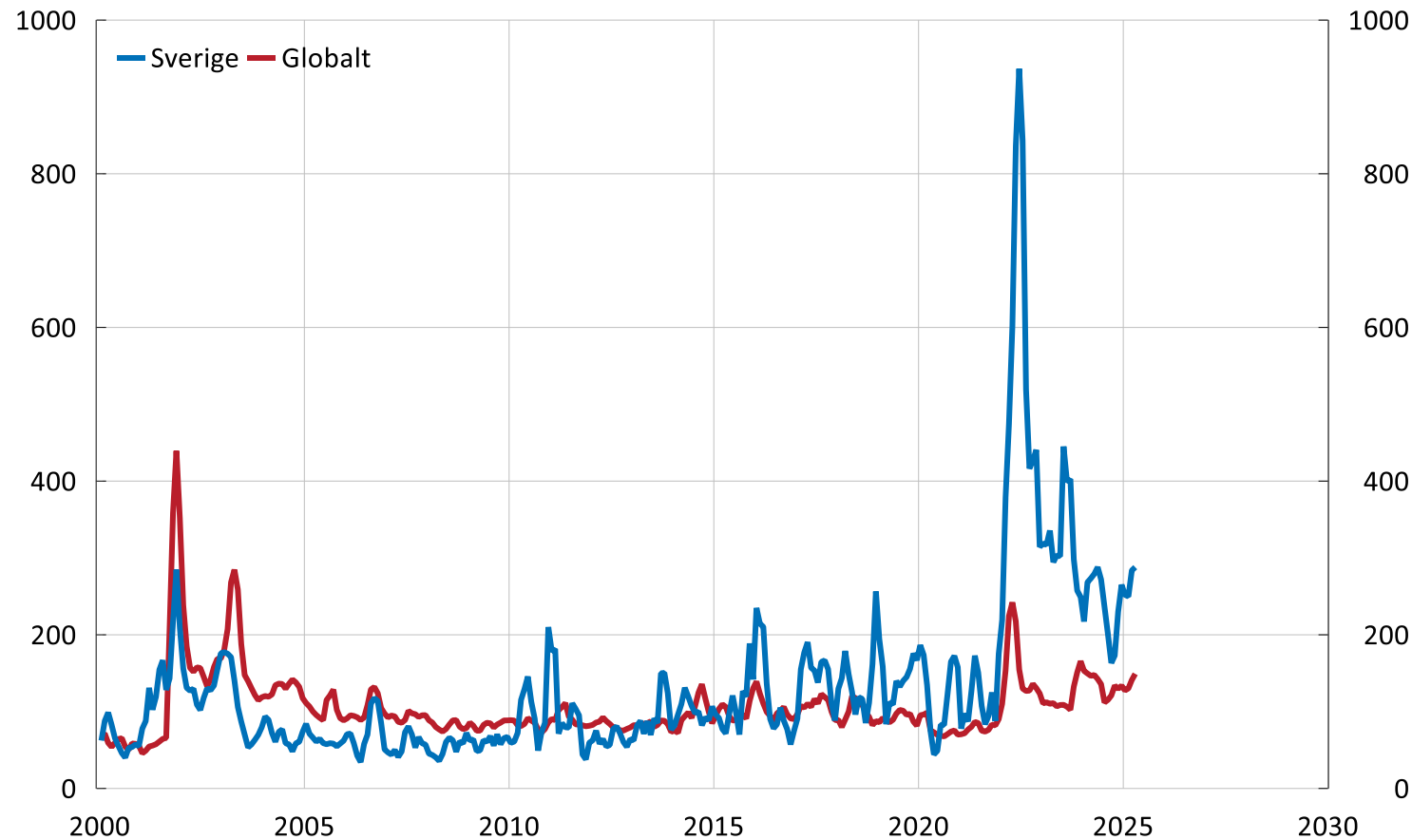
Hur behandlar vi risk och osäkerhet?

Alternativscenarion från den penningpolitiska rapporten (PPR) i mars 2025 (vänster). Kort och lång tidshorisont av räntebanan från PPR i mars 2025 (höger). Heldragna linjer avser utfall och streckade linjer avser scenarier och prognos.

Källa: Riksbanken.

Ökade geopolitiska spänningar

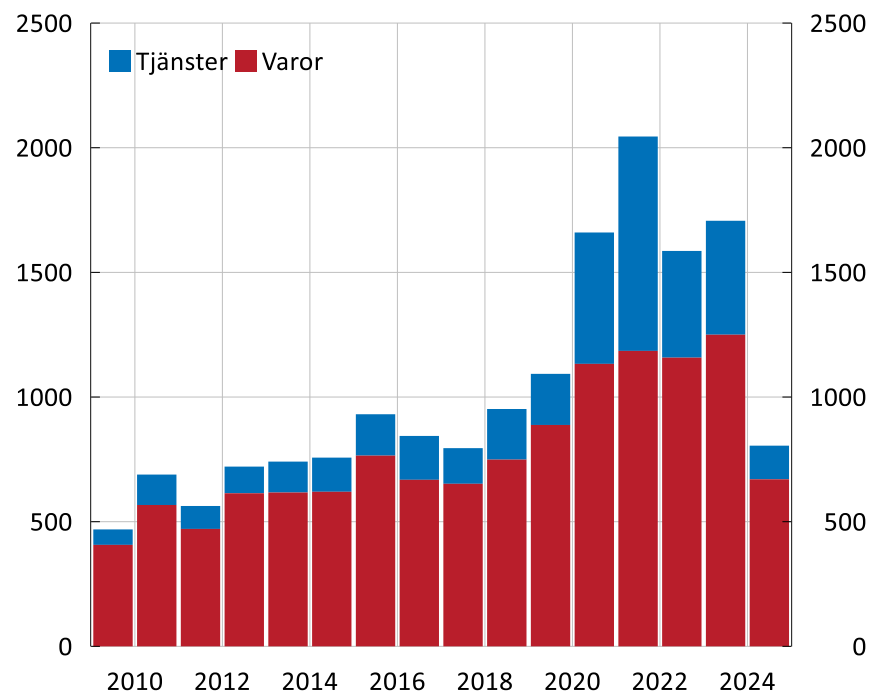

Geopolitiskt risk index, genomsnitt under 1985–2019 = 100.
Tre månaders glidande medelvärde.

Källa: D. Caldara och M. Iacoviello “Measuring geopolitical risk”,
American Economic Review, 112, 2022.

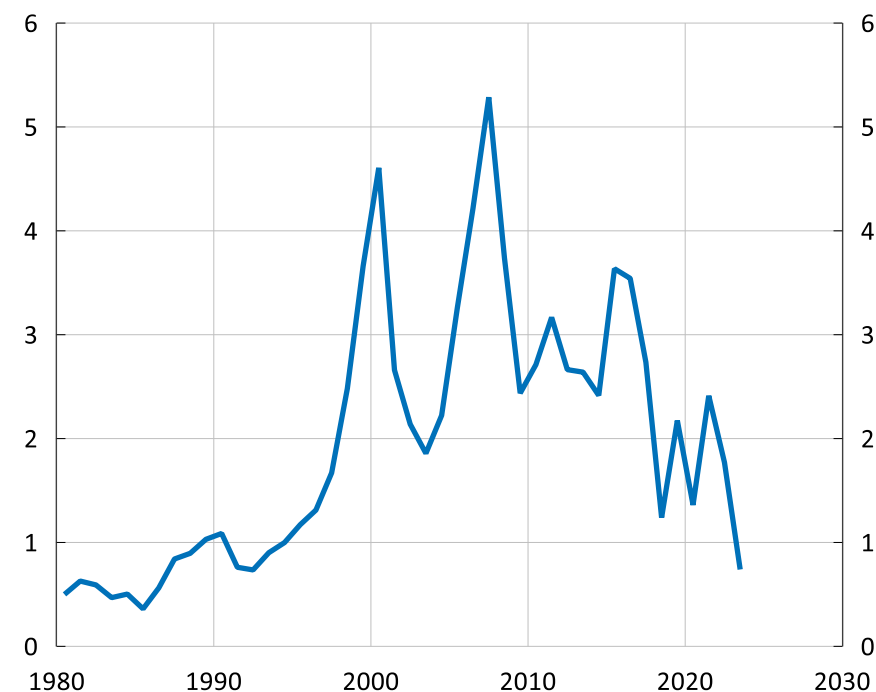
Tecken på geoekonomisk fragmentering

Ökade handelshinder

Antal implementerade handelshinder globalt. Inkluderar de två vanligaste åtgärderna: importtullar och finansiella bidrag (vänster). Procent. Nettoinflöde av utländska direktinvesteringar som andel av global BNP (höger).

Minskade utländska direktinvesteringar

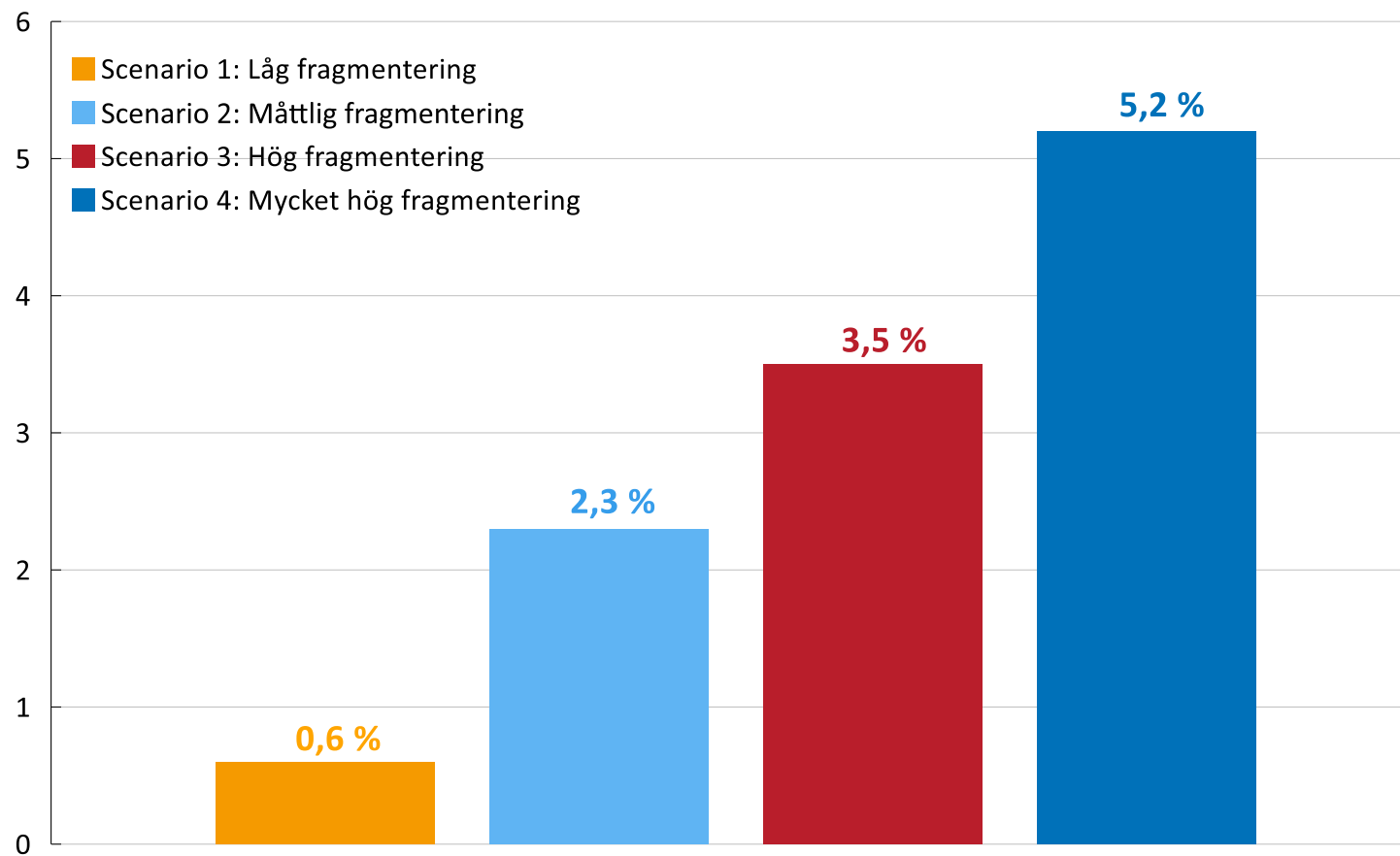
Källor: Global Trade Alert och Världsbanken.

Kostnaderna av geoekonomisk fragmentering kan vara stora...

- IMF-rapport: minskad global BNP från 0,2 procent upp till 7 procent
- WEF-rapport: upp till runt 5 procent av global BNP
- Men för mycket specialisering kan vara riskfyllt

...även på global inflation

Avvikelse från huvudscenariot i procentenheter.

Källa: World Economic Forum.

Utbudsstörningar

- Tillfälliga eller långvariga?
- Centralbanker behöver lägga mer tid på att analysera utbudsstörningar
- Framåtblickande penningpolitik

Avslutande reflektioner

- Den penningpolitiska analysen utvecklas ständigt
- Scenarier, rapporter och protokoll är värdefulla för att diskutera och kommunicera kring osäkerhet och risk
- I en mer fragmenterad och splittrad värld behöver centralbanker fortsatt vara sanningssägare

Om risk, osäkerhet och geoekonomisk fragmentering

Handelsbanken, Stockholm
16 maj 2025

Erik Thedéen
Riksbankschef